

SVENLJUNGA
KOMMUN

Årsbokslut 2020

Status: Påbörjad **Rapportperiod:** 2020-12-31 **Organisation:** Barn- & utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

Vision och värdegrund

Vision

Här skapar vi *Det godaste livet*:

- Vi bygger ett tryggt och hälsosamt samhälle för alla.
- Vi skapar en hållbar utveckling, såväl ekonomiskt, socialt som miljömässigt.
- Vi utvecklar en skola i toppklass.
- Vi utformar gott om kulturella och sociala mötesplatser.
- Vi vårdar och tillgängliggör vår vackra natur för alla.
- Vi jobbar för att erbjuda ett brett utbud av företag och arbetstillfällen, samt ett bra kommunikationsnät.

Värdegrund

Utifrån ett helhetsperspektiv arbetar vi strategiskt för den gemensamma nyttan, alltid med kommunkoncernens bästa för ögonen.

Vi arbetar tillsammans mot kommunens gemensamma mål med fokus på invånarnas, företagens och organisationers bästa. Arbetet kännetecknas av respekt, prestigelöshet och ett ödmjukt förhållningssätt. "Tillsammans utvecklar vi Svenljunga kommun."

Vi hjälper varandra där behov och möjlighet finns. Tillsammans arbetar vi för att rätt resurser används eller skapas för att nå våra mål.

Verksamhet och beslut grundar sig på rättssäkerhet, hållbarhet, resurshushållning, delaktighet och demokrati. Vi arbetar lösningsfokuserat och bemöter alla med respekt och professionalitet.

Barn- och utbildningsnämnden

Sammanfattning

Barn- och utbildningsförvaltningens fokus har under året präglats av coronapandemin. Förvaltningen har sedan i mars varit i stabsläge. Lärcentrum stängdes ner under våren och all undervisning skedde via distans för dessa elever. I december övergick årskurs 7, 8 och 9 att ha undervisning på distans då en stor andel av personalen var sjukfrånvarande. Under våren tog Krisledningsnämnden ett beslut om att förbereda förskolan Harstigen

för barnomsorg på obekvämlig arbetstid. Krisledningsnämnden fattade också beslut om matersättning för grundskolelever och gymnasielever som har undervisning på distans. Förvaltningen har jobbat hårt med att få en budget i balans och bokslutet för 2020 visar ett litet plusresultat. Förvaltningen ser en positiv trend när det gäller våra elevers resultat. Både årskurs 6 och 9 förbättrar sina slutbetyg från tidigare år. Årskurs 9 lyfter sina resultat från föregående år på samtliga tre områden: ökad måluppfyllelse i alla ämnen, behörighet till gymnasiet samt meritvärdet. Förvaltningens arbete har också präglats av den politiska diskussionen kring en ny skolorganisation. Politiken har gett förvaltningen i uppdrag att ta fram underlag för en ny årskurs 4-6 skola i Östra Frölunda samt renoveringar av två F-3 skolor i Högvad och Kindaholm. Det har också av kommunfullmäktige tagits beslut om att tillfälligt flytta elever från Holsljunga till Överlida och Mjöbäcksskolor.

Verksamhet - rapport på verksamhetsmål

Fullmäktigemål 3:1 I Svenljunga kommun upplevs bättre livskvalitet genom delaktighet, inkludering och viljan att påverka och ta ansvar med fokus på social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet.

Nämndmål	Bedömning	Trend
Nämndmål: Alla barn, elever och studerande ska känna sig trygga och uppleva delaktighet		→
Kommentar:		
Elevenkäten visar att eleverna till stor del känner sig trygga i skolan. Det finns dock en skillnad där elever i årskurs 7-9 känner sig mindre trygga än de yngre eleverna. Nästan 90 procent av alla elever trivs i skolan, trivs med de vuxna i skolan och anser att lärarna bemöter dem väl. Även när det gäller inflytande och hänsynstagande till elevernas åsikter är de yngre eleverna mer positiva än eleverna i årskurs 7-9. Områden som är viktiga att ha uppmärksamhet på är studieron i klassrummen och matsalssituationen för flera elevgrupper.		

Fullmäktigemål 1:1 Barn och ungdomar ska ha förutsättningar för fortsatta studier och god sysselsättning/arbete

Nämndmål	Bedömning	Trend
Nämndmål: Hög måluppfyllelse för alla barn, elever och studerande		↗
Kommentar:		
* Våra elever ska lyckas som rikssnittet!		
På förvaltningsnivå följs alla elevers utveckling mot målen upp vid fyra tillfällen per år. Syftet med uppföljningen är att inte bara följa utvecklingen per årskurs utan följa årskullar och kunna uppmärksamma de insatser som ger effekt samt sätta in rätt åtgärder tidigt.		
Resultatet för läsåret 2019/2020 visar ett positivt trendbrott för årskurs 9 med både en ökad behörighet till gymnasiet, högre meritvärde samt fler elever som når målen i alla ämnen jämfört med föregående år. En satsning på matematikundervisningen i årskurs 9 samt en systematisk insats från studie- och yrkesvägledare är en del av förklaringen till årets goda		

.....

resultat. Behörigheten till gymnasiet har ökat till 85 procent (68,8 procent) och det genomsnittliga meritvärdet har ökat till 209 (198,3). Både behörigheten till gymnasiet och meritvärdet är det klart högsta de senaste fem läsåren. Trots de förbättrade resultaten ökar skillnaderna mellan pojkar och flickor. Skillnaden i genomsnittligt meritvärde mellan flickor och pojkar har ökat från 40 till 50 poäng 2019/2020. Behörigheten ligger i paritet med rikssnittet. Beträffande resultatet för årskurs 7 och årskurs 8 finns det anledning att beakta att en hög andel elever är underkända i matematik. Årskurs 6 redovisar en hög andel elever med godkända betyg i respektive ämne men samtidigt är det en lägre andel som når godkänt i alla ämnen.

* Barn, elever och personal är digitalt kompetenta

Inom förvaltningen har en omfattande kompetensutveckling kring digitalisering genomförts det senaste läsåret. En särskild satsning har gjorts genom att skapa Kreativa lärrum. Parallellt med riktade kompetensutvecklingsinsatser gentemot elever och personal har Kreativa lärrum genom såväl digitala lärverktyg som anpassat applikationsstöd, men inte minst specialpedagogiska insatser breddat det digitala stödet. Den rådande pandemin har också i stor grad påverkat takten och användandet av digitala resurser. Lärcentrum har beroende på omständigheterna kring pandemin bedrivit stor del av undervisningen under 2020 på fjärr och distans. Även inom grundskolan och inte minst på högstadiet har en ökad sjukfrånvaro medverkat till en utökad användning och under slutet av 2020 varvades distans-, fjärr- och närundervisning för årskurs 7-9. Erfarenheterna från grundskolan är att redskapen komplettera undervisningen. Trots ökad sjukfrånvaro har elever och deras vårdnadshavare kunnat vara välinformerade om den fortlöpande undervisningen. Inom Lärcentrum har utvärdering visat att många delar i utvecklingen av distansstudier varit positiva. Vissa elevgrupper har dock haft en försämrad progression då dessa, i många fall beroende på mindre studievana, har större behov av mer traditionell undervisning och handledning.

* Vi har ett levande kvalitetsarbete

Förvaltningen har tillsammans med nämnden arbetat fram ett välfungerande systematiskt kvalitetsarbete och det finns en fungerande plan med årshjul för det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå. Rektorer i förskola, fritidshem och skola följer upp och utvärderar kontinuerligt sina verksamheter.

* Vi har en lärmiljö som gynnar alla barn och elever samt ett främjande och förebyggande elevhälsoarbete

Det främjande och förebyggande elevhälsoarbetet är en viktig del för att våra barn och elever ska lyckas. Tidigare granskningar visade att vår elevhälsa inte var tillräckligt främjande och förebyggande. Vi såg också i våra kunskapskuppföljningar att bara ett fåtal elever hade åtgärdsprogram i förhållande till hur många elever som bedömdes ha otillräckliga kunskaper. Under föregående läsår genomfördes en omorganisation för att dels säkerställa tillgången till elevhälsa och dels att det finns förutsättningar för ett främjande och förebyggande arbete i enlighet med skollagen på våra skolor. Det har resulterat i att det i den centrala elevhälsan finns skolsköterskor, kuratorer, skolpsykolog och skolläkare samt ett kommunövergripande resursteam. Varje skola/rektorsområde har sitt egna lokala elevhälsoteam med specialpedagog samt den centrala elevhälsans olika professioner. Upplevelsen är att omorganisationen har förstärkt samverkan mellan elevhälsans professioner och skolans personal, att det främjande och förebyggande arbetet förtydligats samt att processen för elever i behov av stöd har snabbats upp.

Förvaltningens samt skolornas analyser visar även på en ökad medvetenhet i att tillgängliggöra våra lärmiljöer, vilket förstärkt barns och elevers progression mot målen. Bland annat används bildstöd, olika former av dagsstrukturer, formativ undervisning, digitala undervisningsmetoder med mera, vilket på olika sätt stärkt måluppfyllelsen och medfört att våra elever lyckats i

högre utsträckning.

* Ett språkutvecklande förhållningssätt genomsyrar alla våra verksamheter

Förskolorna har generellt ett välfungerande arbete som gynnar barnens språkutveckling. På de förskolor som aktivt arbetar med ett språkutvecklande förhållningssätt, som uppmärksammar och inkluderar språket i förskolans verksamhet under hela dagen, får våra barn ett mer rikt och nyanserat språk. För att säkerställa likvärdigheten i kommunens förskolor samt att arbetet blir ett förhållningssätt för all personal, pågår en satsning i alla kommunens förskolor för att stärka det språk- och kunskapsutvecklande arbetet. Målet är att alla barn ska ges möjlighet att utveckla alla sina språk under tiden på förskolan.

Fullmäktigemål 1:2 Vi är en attraktiv arbetsgivare, dit medarbetare aktivt söker sig, trivs och vill stanna kvar.

Nämndmål	Bedömning	Trend
Nämndmål: God arbetsmiljö och hög kompetens hos vår personal		↘
<p>Kommentar:</p> <p>Kompetensförsörjningen är en utmaning som kräver insatser på både kort- och långsikt. Processerna både för utbildning av befintlig personal, rekrytering av ny personal, arbete med att vara en attraktiv arbetsgivare, introduktion av nyanställda behöver förtydligas och utvecklas.</p> <p>Andelen behörig personal i både förskola, fritidshem och skola har minskat sedan tidigare år. Det är färre än hälften av vår förskolepersonal som är behörig och bara cirka en femtedel av personalen på fritidshemmen har en pedagogisk högskoleutbildning. Det råder brist på behöriga förskollärare och fritidspedagoger i hela landet, vilket medför svårigheter att rekrytera och öka andelen behörig personal. Ett av målen för läsåret har varit att varje avdelning ska ha minst en behörig förskollärare eller fritidspedagog. Detta mål är inte uppfyllt på alla enheter.</p> <p>Trots att andelen behörig personal i både förskola, fritidshem och skola har minskat något sedan tidigare år, är personalförsörjningen relativt stabil. Legitimationskraven har ökat konkurrensen om behörig personal och den nya lärarutbildningen har till viss del smalnat av behörigheten för lärare i grundskolan. Detta utgör en särskild utmaning för de mindre skolenheterna, inte minst vid nyrekrytering. Inom förskola och fritidshem råder en stor obalans mellan behov och examinerad personal.</p>		

Ekonomi

Siffrorna är preliminära

Nettokostnadsutveckling	Utfall	Utfall	Utfall	Budget	Avvikelse
miljoner kronor	2018	2019	2020	2020	
Politisk verksamhet	-0,4	-0,6	-0,5	-0,4	-0,1
Ledning och administration	-19,3	-21,4	-20,0	-20,4	0,5
Förskola och fritidshem	-62,8	-66,4	-66,5	-64,6	-1,9
Grundskola	-103,0	-104,4	-109,7	-109,7	0,1
Särskola	-8,3	-9,5	-8,8	-9,0	0,2
Gymnasieskola	-45,0	-47,2	-44,2	-44,7	0,5
Vuxenutbildning	-7,5	-8,2	-7,7	-8,6	0,8
Kulturskolan	-3,5	-3,7	-3,3	-3,3	-0,1
Skolskjutsar	-12,0	-12,2	-12,1	-12,2	0,1
Nettokostnad	-261,8	-273,6	-272,7	-273,0	0,3

	Intäkter 2020	Intäkter 2020	Intäkter 2020	Kostnader 2020	Kostnader 2020	Kostnader 2020
miljoner kronor	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Budget	Avvikelse
Politisk verksamhet	0,0	0,0	0,0	-0,5	-0,4	-0,1
Ledning och administration	0,2	0,0	0,2	-20,2	-20,4	0,3
Förskola och fritidshem	16,2	13,3	2,8	-82,7	-77,9	-4,7
Grundskola	19,3	17,2	2,1	-129,0	-126,9	-2,0
Särskola	0,0	0,0	0,0	-8,8	-9,0	0,2
Gymnasieskola	2,3	2,6	-0,3	-46,5	-47,3	0,9
Vuxenutbildning	2,3	2,4	0,0	-10,1	-10,9	0,9
Kulturskolan	0,7	0,6	0,2	-4,1	-3,8	-0,3
Skolskjutsar	0,0	0,0	0,0	-12,1	-12,2	0,1
Summa	41,1	36,0	5,0	-313,8	-309,0	-4,8

Totalt visar förvaltningen ett resultat på +0,3 miljoner kronor, vilket kan jämföras mot förra årets resultat på drygt -10 miljoner kronor.

Under året har förvaltningens verksamheter fått ställa om för att anpassa sig efter de nya omständigheter som råder i hela världen på grund av pandemin. Detta har även speglat sig i vårt ekonomiska utfall. Under året har förvaltningen erhållit 2,3 miljoner kronor som ersättning för sjuklönekostnader under perioden april-december. Samtidigt har de totala sjuklönekostnaderna för förvaltningen minskat med 160 000 kronor jämfört mot år 2019 (räknat på hela året). I de verksamheter där det funnits ett behov av att ta in extra personal, i samband med ordinarie personals sjukskrivningar, har vikariekostnaderna uppgått till 1,6 miljoner kronor under perioden mars-december. Övriga kostnadsökningar i samband med pandemin uppgår till 0,4 miljoner kronor.

En del kostnader som har uppstått i samband med pandemin har bokförts på verksamhet "Kris i Svenljunga" och belastar inte förvaltning. Det är främst kostnader för vikarier som har belastat förvaltning. Den totala kalkylerade effekt av pandemin som härrör sig till förvaltningen ligger på plussida, då statlig ersättning för sjuklönekostnader (2,3 miljoner kronor) överstiger den uppskattade totala kostnaden (cirka 2 miljoner kronor) med 0,3 miljoner kronor. På grund av pandemin har många föräldrar haft sina barn hemma i större utsträckning, vilket har bidragit till att verksamheterna har klarat sig på ordinarie bemanning och inte behövt ta in vikarier vid personalbortfall. Detta har i sin tur lett till en kostnadsminskning inom barnomsorgsverksamheten.

En annan faktor som har haft betydlig påverkan på årets resultat är en ökning av interkommunala ersättningar inom barnomsorg och skola. Budgetavvikelse år 2020 för interkommunala ersättningar för grundskola och barnomsorg motsvarar cirka 3,6 miljoner kronor. Samtidigt har förvaltningen bibehållit budget för interkommunala

.....

ersättningar för gymnasieelever. Nedan följer en sammanställning över budgetavvikelser över interkommunala ersättningar:

- : Förskola: -2,1 miljoner kronor
- : Grundskola: -1,5 miljoner kronor
- : Gymnasiet: +0,3 miljoner kronor

Under tidigare bokslut har förvaltningen återkommande nämnt den drastiska minskningen av bidrag från Migrationsverket. Under år 2020 har ersättningen till och med överstigit den budgeterade nivån med 0,3 miljoner kronor, främst beroende på att det har kommit in mer intäkter avseende 2019 än vad som var uppskattat vid bokslutet 2019.

Ledning och administration +0,5 miljoner kronor

Lönekostnader överstiger budget med 0,9 miljoner kronor på grund av att vissa anställningar under året har överlappat varandra.

Medel avsedda för oförutsedda händelser blev inte förbrukade. (+1,4 miljoner kronor)

Förskola och fritidshem -1,9 miljoner kronor

Intäkter från Migrationsverket blev 0,5 miljoner kronor högre än budgeterat.

Intäkter från barnomsorgsfakturor har överskridit budget med 0,3 miljoner kronor, vilket motsvarar 4 procent av det totalt budgeterade beloppet.

Lönekostnader blev 0,7 miljoner kronor högre än budgeterat. Detta underskott är dock mycket lägre än vad det var prognostiserat vid uppföljningar i början på året. Under vår, sommar och höst har verksamheterna haft färre barn på förskolorna på grund av pandemin och har kunnat hålla bemanningen lägre än vid ett vanligt verksamhetsår.

Förskole- och fritidsverksamheten har erhållit 1,2 miljoner kronor i ersättning för att täcka sjuklönekostnader under pandemin. Sjuklönekostnaderna ökade med enbart 0,4 miljoner kronor jämfört mot år 2019, vilket innebär att verksamheten har fått hög kostnadskompensation i förhållandet till kostnadsökning. Detta har förbättrat det totala resultatet och underlättat för verksamheten att följa budget.

Kostnader för köpt omsorg för barn med särskilda behov överskrider budget med 0,5 miljoner kronor.

Verksamheten "annan utförare förskola och fritidshem" visar cirka 2,1 miljoner kronor högre kostnader än budgeterat.

Grundskola +0,1 miljoner kronor

Intäkterna från Migrationsverket blev 0,5 miljoner kronor högre än budgeterat trots att antalet barn som är berättigade till ersättning fortsätta att minska. Överskottet beror på att det har kommit in mer intäkter avseende 2019 än vad som var uppskattat vid bokslutet 2019.

.....

Vår förvaltning har erhållit 0,9 miljoner kronor för att ersätta sjuklönekostnader i samband med pandemin.

Verksamheten "skolmåltider" överskrider budget med 1 miljon kronor.

Verksamheten "inventarier och drift" överskrider budget med 0,7 miljoner kronor. Detta beror på extra kostnader som har tillkommit under året i form av extra lokalanpassningar samt inköp av möbler (0,2 miljoner kronor).

År 2019 visade verksamheten "undervisning" ett underskott på -4,8 miljoner kronor på lönekostnaderna. År 2020 har underskottet minskat till -1,8 miljoner kronor, detta tack vare att rektorer inför höstterminen 2020 har anpassat sin organisation så att den rymms bättre inom anvisad budgetram. Även det har lett till en förbättrad budgetföljsamhet.

Alla rektorsområden har ännu inte lyckat anställa specialpedagoger vilket leder till att verksamhet "skolhälsovård" visar överskott på 3,9 miljoner kronor för lönekostnader.

Totalt inom verksamheten för "grundskola" blev lönekostnaderna 2 miljoner kronor lägre än budgeterat.

Medel avsedda till personalutbildning har inte blivit förbrukade på grund av pandemin och ger ett överskott på 0,1 miljoner kronor.

Budget för köpta platser i annan kommun för grundskola överskrids med 1,5 miljoner kronor. Anledningen till underskottet är att fler elever inom grundskolan väljer att gå i skola i en annan kommun (42 barn under hösttermin 2019 kan jämföras med 63 barn under hösttermin 2020).

Särskola +0,2 miljoner kronor

Verksamheten "särskola" överstiger sin budget för interkommunala ersättningar för platser för särskola och särgymnasiet med 0,3 miljoner kronor.

På plussidan ligger personalkostnader samt materialinköp (+0,5 miljoner kronor).

Gymnasieskola +0,5 miljoner kronor

Intäkterna från Migrationsverket har minskat med cirka 0,9 miljoner kronor. Däremot har statliga bidrag ökat med 0,3 miljoner kronor. Även ersättning från Västra Götalandsregionen, för elever på Naturbruksgymnasium, har ökat med 0,3 miljoner kronor. Detta gör att intäkterna år 2020 blev 0,3 miljoner kronor lägre än budgeterat.

På kostnadssidan har personalkostnader minskat med drygt 0,4 miljoner kronor, vilket beror på en effektivisering som ger ett budgetöverskott. Kostnaderna för köpta gymnasieplatser har blivit 0,3 miljoner kronor lägre och dessutom har övriga verksamhetskostnader givit budgetöverskott med 0,1 miljoner kronor.

Vuxenutbildning +0,8 miljoner kronor

De främsta anledningarna till överskottet är minskade kostnader. Kostnaderna för personal minskar med cirka 0,5 miljoner kronor och beror på effektivisering och statligt stöd för sjukskrivningar.

Medel avsatta för att täcka eventuella kostnader för Komvux i samarbete med Boråsregionen behövde inte användas, vilket förbättrar resultatet med 0,3 miljoner kronor.

Kulturskolan -0,1 miljoner kronor

Verksamheten har budgeterat intäkter för år 2020 för elevavgifter för hela kalenderåret. Beslutet om att börja ta ut avgifter började vid läsårstart 2020/2021. Detta har genererat att de fakturerade avgifterna blivit cirka 50 procent lägre än de budgeterade avgifterna, vilket motsvarar 0,3 miljoner kronor. Däremot uppvägs detta med att verksamheten har varit återhållsam med vikarier, stor restriktivitet vid inköp av undervisningsmaterial samt att vissa arbetskostnader fick täckning av statsbidrag.

Personal

Antal årsarbetare är i stort oförändrat sedan 2019. Korttidssjukskrivningen har ökat sedan samma period föregående år. Detta kan förklaras med coronapandemin och att förvaltningen följt folkhälsomyndighetens rekommendationer. Långtidssjukskrivningen är i stort oförändrad sedan 2019.

Anställda per anställnings- och löneform

	200101-201231				190101-191231			
	Totalt antal	Tillsvidareanställda	Tidsbegr. anställda	Motsv. antal årsarbetare	Totalt antal	Tillsvidareanställda	Tidsbegr. anställda	Motsv. antal årsarbetare
BUF	371	274	97	344,4	360	277	83	337,9

Antal timmar utförda av timavlönade visstidsanställda

	20200101-20201231		20190101-20191231		
	Antal timmar	Motsv. antal årsarbetare	Antal timmar	Motsv. antal årsarbetare	
BUF	30 059	15,2	39 080	19,7	

Frånvaro

	200101- 201231			190101- 191231			
	Total sjukfrånvaro	Korttid	Långtid	Total sjukfrånvaro	Korttid	Långtid	
BUF	7,68%	5,15%	2,53%	6,06%	3,46%	2,6%	